

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig

ALEX VAN VUUREN

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig

© 2013 Alex van Vuuren

info@eenvrijenatie.nl
www.eenvrijenatie.nl

Uitgever

Stichting Schreeuw om Leven
Ruitersweg 37a
1211 KT Hilversum
Tel. 035 6244352
info@schreeuwomleven.nl
www.schreeuwomleven.nl
www.erishulp.nl · www.brinktv.com

ISBN 978 94 914 4804 1
NUR 688

Twée koningen

In zijn toespraak bij de inhuldiging op 30 april 2013 verwees Willem-Alexander naar het Plakkaat van Verlatinghe als de geboorteakte van Nederland. Het Plakkaat van Verlatinghe was het besluit van de Staten-Generaal van de Verenigde Nederlanden op 26 juli 1581 om koning Filips II van Spanje niet langer als heer over de Nederlanden te erkennen. Bij zijn aanstelling sprak koning Willem-Alexander dus over het afzetten van een andere koning. Op het eerste gezicht lijkt het niet tactisch dat hij de functie van het koningschap juist op dat moment ter discussie scheen te stellen. Het Plakkaat van Verlatinghe is echter geen revolutionair document dat de opstand predikt tegen de monarchie. Het tegendeel is bijna waar. Er staat namelijk in dat een vorst door God is aangesteld.

Door naar het Plakkaat van Verlatinghe te verwijzen onderstreepte koning Willem-Alexander dat zijn koningschap principieel anders zal zijn dat dat van de afgezette koning Filips II. In dit historisch document wordt namelijk gesteld dat leiding geven aan een volk een doel moet dienen, namelijk het welzijn van het volk. Dit is de christelijke visie op leiderschap: een leider is er om te dienen, niet om gediend te worden. Koning Willem-Alexander sprak in zijn toespraak letterlijk over “de dienende rol van de koning”. Al eerder, tijdens de trouwdienst van prins Willem-Alexander en prinses Máxima op 2 februari 2002, kwam deze visie op leiderschap naar voren. Prins Friso las toen het Bijbelgedeelte Marcus 10 voor, waarin de Heere Jezus uitlegt dat heersers in de wereld doorgaans het volk onderdrukken, maar dat Hij wil dat leiders hun positie verdienen door dienstbaarheid. Jezus geeft Zelf het voorbeeld.

Jezus zei tot zijn discipelen: “Gij weet, wat mensen doen die verondersteld worden hun volk te besturen: zij heersen erover. En gij weet wat de grote heren doen: zij tiranniseren het volk. Zo mag het bij u niet gaan. Als iemand van u de voornaamste wil zijn moet hij anderen dienen. Als iemand van u de eerste plaats wil innemen, moet hij voor allen het slavenwerk doen. Neem een voorbeeld aan de Mensenzoon. Hij is niet gekomen om zich te laten bedienen maar om Zelf te dienen en zijn leven te geven in ruil voor het leven van vele anderen.”

Marcus 10:42-45, de passage uit het Nieuwe Testament die prins Friso voorlas tijdens de huwelijksceremonie van prins Willem-Alexander en prinses Máxima.

Filips II daarentegen had het Nederlandse volk niet gediend, maar op vele wijzen onderdrukt. Volgens de Staten-Generaal had Filips daardoor de legitimiteit van zijn gezag verloren en moest hij afgezet worden. Door deze politieke daad in 1581 werd de leidende rol van Willem van Oranje in de Nederlanden bevestigd. Sinds die tijd is het huis Oranje een leidinggevende rol blijven spelen in ons land met als hoogtepunt het aanbieden van het erfelijk koningschap aan een Oranjevorst in 1813.

Vrijheid

In onze tijd mogen we het Plakkaat van Verlatinghe zien als een garantie voor onze vrijheid. De Staten-Generaal schreven het namelijk ten behoeve van hun tijdgenoten en van de generaties na hen. Ten diepste was de misdaad van Filips geweest dat hij de vrijheid van zijn onderdanen had aangetast door hen als slaven te behandelen. God echter is in de woorden van het plakkaat “de vijand van alle tirannie”. Op grond van dit besef wisten de heren van de Staten-Generaal zich gerechtvaardigd om de band met de Spaanse koning te verbreken. De ergste vorm van vrijheidsberoving was volgens hen de gewetensdwang waar Filips zich aan schuldig maakte. Wij mogen ons dit ter harte nemen in een tijd waarin steeds minder rekening gehouden wordt met de gewetens van christenen.

De vrijheid waarover het Plakkaat van Verlatinghe spreekt is anders dan de moderne opvatting van vrijheid waarin iedereen mag doen waar hij zin in heeft. Dit is beter te omschrijven als bandeloosheid, iets waar de opstellers van het plakkaat van 1581 weinig respect voor zouden hebben gehad. De vrijheid waar men in de zestiende eeuw voor streed is goed te omschrijven met de woorden van Mozes aan de farao: “Laat mijn volk gaan om God te dienen.” Al tijdens de Tachtigjarige Oorlog was er in ons land een discussie over de vraag wat de hoofdreden was van de strijd tegen Spanje, het protestantse geloof of de vrijheid. Het antwoord is: beide, maar dan vrijheid niet gezien als bandeloosheid.

Het is algemeen bekend dat een vorst voor een land door God tot hoofd van zijn onderdanen is aangesteld om deze te beschermen en te bewaren voor alle onrechtvaardigheid, schade en geweld, zoals een herder zijn schapen moet beschermen, en dat de onderdanen niet door God geschapen zijn ten behoeve van de vorst ... om hem als slaven te dienen. Integendeel, de vorst is er ter wille van de onderdanen, zonder welke hij geen vorst is, om hen rechtvaardig en verstandig te regeren en te verdedigen, en hen lief te hebben zoals een vader zijn kinderen en een herder zijn schapen; hij zet zijn lichaam en leven op het spel om hen te beschermen.

Beginregels van het Plakkaat van Verlatinghe (1581), de geboorteakte van Nederland.

Een andere vrijheid

Twee eeuwen na het afzetten van Filips II kwam een deel van de Nederlandse bevolking in de ban van een ander soort vrijheid dan het vrijheidsbegrip van 1581. Dat was de revolutionaire vrijheid van de Verlichting, die in Frankrijk in 1789 leidde tot de Franse Revolutie. Deze vorm van vrijheid was niet op een goddelijk principe, maar op het menselijk verstand gebaseerd. De slogan was ‘Vrijheid, gelijkheid, broederschap’.

Met de hulp van Franse soldaten maakten Nederlandse aanhangers van de nieuwe vrijheid in 1795 een einde aan de Republiek der Nederlanden. De prins van Oranje ging in ballingschap en voor Nederland brak de ‘Franse Tijd’ aan.

Gelijkheid en broederschap met Frankrijk hielden echter in dat de Franse belangen de overhand kregen boven het Nederlandse belang. Het enthousiasme voor het nieuwe vrijheidsideaal nam in ons land allengs af. Met de opkomst van de Franse dictator Napoleon Bonaparte ging het bergafwaarts met Nederland. De kloof tussen de oorspronkelijk Fransgezinden en degenen die trouw bleven aan Oranje werd steeds kleiner. Bij de terugkomst in 1813 van een Oranjevorst werd overal de roep gehoord om in eensgezindheid de Nederlandse staat weer op te bouwen.

Rechten van de mens

Centraal in het gedachtegoed van de Franse Revolutie stonden de rechten van de mens, die afgebeeld op twee stenen tafelen aan het volk werden gepresenteerd. Het leek alsof deze door mensen bedachte regels de plaats van Gods wet in moesten nemen. Opmerkelijk is dat theorie en praktijk van de Franse Revolutie sterk uiteenliepen. De mooi linkende rechten van de mens golden in eerste instantie al niet voor degenen die door de revolutionairen tot vijanden werden aangemerkt. Tienduizenden slachtoffers vielen onder het terreurbewind dat op de Franse Revolutie volgde. Ook de Franse koning Lodewijk XVI werd geëxecuteerd. Van de rechten van de mens waren ook de buitenlandse bondgenoten buitengesloten, zoals alle Nederlanders tijdens de Franse Tijd ondervonden. De economische uitbuiting door Frankrijk bracht tallozen in diepe armoede. De voorstanders van de revolutie zullen getwijfeld hebben aan de waarde van de ‘Verklaring van de rechten van de mens’ toen zij hun zonen moesten afstaan in een van de vele lichten voor het Franse leger. Er waren zelfs leiders van de revolutie van het eerste uur, zoals Robespierre, die hun dood vonden door de guillotine.

De rechten van de mens zijn tegenwoordig nog steeds belangrijk in bijvoorbeeld de Verenigde Naties. Deze rechten zijn op zich niet geheel waardeloos. Het Plakkaat van Verlatinghe spreekt er in zekere zin ook over waar het gaat om “de aangeboren vrijheid” van de onderdanen. Mensenrechten zonder de richtlijnen van Gods woord geven echter aanleiding tot veel verwarring en mogelijk tot veel kwaad. Er is bijvoorbeeld een sterke beweging om abortus tot een recht van de vrouw te maken. Dit gaat lijnrecht in tegen Gods gebod “gij zult niet doden”.

Tweehonderd jaar koninkrijk

In 2013 vieren we tweehonderd jaar Koninkrijk der Nederlanden, dat begon met de terugkeer van prins Willem Frederik van Oranje in ons land en zijn aanvaarding van de titel van soevereine vorst in 1813. Dat Nederland jarig zou zijn, zoals op de officiële website van de herdenking wordt vermeld, is slechts ten dele waar. Als koninkrijk bestaan wij tweehonderd jaar, maar als land bestaan wij veel langer. Aan het begin van de Tachtigjarige Oorlog, met de Unie van Utrecht in 1579 en het Plakkaat van Verlatinghe twee jaar later, is Nederland als onafhankelijke staat ontstaan. In 1813 sprak men allerwegen over het herstel van onze onafhankelijkheid, niet over het ontstaan van ons land.

Eben-Haezer

Wat God zamen gevoegd heeft, scheidde de mensch niet.

De regtvaardige zal in eeuwige gedachtenis zijn.

Zoo God voor ons is wie zal tegen ons zijn?

Willem-Frederik, Prins van Oranje-Nassau, 30 november 1813, na eene scheiding van 19 jaren, aan het vaderland wedergegeven, aanvaardde 2 december 1813 voor zich en zijne nakomelingen de souvereiniteit der Vereenigde Nederlanden; 30 maart 1814 te Amsterdam ingehuldigd, zwoer hij de grondwet te onderhouden en de onafhankelijkheid van den staat en de vrijheid en welvaart der ingezetenen met al zijne krachten te bevorderen.

Gijsbert Karel van Hogendorp, Frans Adam Baron van der Duyn van Maasdam en Leopold Graaf van Stirum ondernamen 17 november 1813 het herstel van Nederlands onafhankelijkheid onder den kreet van Oranje-boven; in hunne gevaren, in hun beleid, in hunne overwinning deelden ... [hier volgt een hele lijst namen]. Een dankbaar volk eert hunne gedachtenis.

Het vaderland wederom geplaatst in den rang der volken in Europa. Brief van Prins van Oranje van 22 november 1813.

De Heer heeft grote dingen bij ons gedaan, dies zijn wij verblijd. Ps 126 vs 3.

Opschriften op het monument op Plein 1813 in Den Haag.

God redde Nederland

Op het strand van Scheveningen herinnert een gedenknaald aan de landing van prins Willem Frederik van Oranje in 1813. Op dit monument staan de datum van zijn aankomst, 30 november 1813, en de tekst “God redde Nederland”. Deze woorden komen overeen met de tekst op het nationale monument op Plein 1813 in Den Haag: “De Heer heeft grote dingen bij ons gedaan, dies zijn wij verblijd. Ps 126 vs 3.” Deze beide monumenten werden lange tijd na de gebeurtenissen van 1813 opgericht, maar geven de sfeer van 1813 goed weer. Toen in 1813 de bevrijding plaatsvond, werd dit

door velen gezien als een wonder van God. Ook achteraf is er veel in de gebeurtenissen van die tijd om verwonderd over te zijn. De strijd tegen de Franse overheersing, gepersonifieerd door Napoleon, ging in heel Europa met veel bloedvergieten gepaard. Slagveld volgde op slagveld. In Rusland, Duitsland en Spanje werd hevig gevochten. Burgers werden vaak niet ontzien. De grote slag bij Waterloo vond in België plaats.

Hoezeer de Nederlanders er ook naar uitzagen om van het Franse juk bevrijd te worden, toch vreesden zij voor de gevolgen als het tot een opstand zou komen. De omwenteling in 1813 verliep echter zo voorspoedig en met zo weinig slachtoffers, dat velen dit als een wonderlijk ingrijpen van God zagen.

Zoo is dan eindelijk de trotschen euvelmoed van den Tijran van Europa, den Roover van ons weleer gezegend Nederland vernederd, en zijn geweld gefnuikt! Zoo heeft dan, de God der wraake, de God onzer Vaderen, de duizenden gebeden der braven verhoord, de tranen der Godsdienst gedroogd, en, de onder het ijzer juk van den Dwingeland bukkende Volken opgebeurd. Zoo ademen wij, ô Landgenooten! na negentien bange jaren, weder vrij!

Dit schreef William Pieter Turnbull de Mikker in 1813 over Napoleon in zijn pamflet Hartelijke Oranje-taal.

Het herstel

Veel vaderlanders beseften in 1813 dat dit niet de eerste keer was dat Nederland op bijzondere wijze werd bevrijd. Zij dachten terug aan de eerste Oranje, stadhouder Willem I, die in de vrijheidsstrijd tegen Spanje zijn leven gaf. Dat was aan het begin van de wording van Nederland. In de pamfletten, liederen en gedichten die tijdens de omwenteling in 1813 verschenen, werd aan deze tijd herinnerd. Het Wilhelmus werd herschreven en toegepast op de gebeurtenissen van 1813. De band met Oranje werd bewust aangehaald.

Prins Willem Frederik was zich bewust dat het slagen van zijn onderneming afhankelijk was van Gods hulp. Op de dag na zijn aankomst in Scheveningen werd er in de Grote Kerk van Den Haag een plechtige dank- en bidstond gehouden, waarbij de prins aanwezig was. Predikant Bernardus Verwey had als onderwerp van zijn prediking dit psalmvers gekozen: “De Heere heeft groote dingen bij ons gedaan, dies zijn wij verblijd” (Psalm 126:3).

Biddagen hersteld

Een van zijn eerste daden als vorst was het herstel van het oude gebruik van biddagen. Op donderdag 13 januari 1814 werd op zijn aanwijzing in het hele land het werk stilgelegd en stonden de kerken open voor een dag van gebed en vasten. Biddagen waren een terugkerend verschijnsel in de Nederlandse Republiek geweest en speelden vooral een grote rol tijdens de Tachtigjarige Oorlog. Zo werden tussen 1572 en 1598 meer dan veertig publieke bid-, vasten- en dankdagen door het hoogste bestuurlijke gezag uitgeroepen: de Staten-Generaal, de Raad van State en Willem van Oranje. Naast deze nationale biddagen waren er vele andere publieke momenten van gebed tijdens de vrijheidsstrijd tegen Spanje. Onze voorouders werden gedrongen tot gebed door de nood in het land in verband met de oorlog of door de oorlog zelf. Als zij een bijzondere bevrijding of overwinning meemaakten, was hun eerste reactie om God daarvoor te danken.

Een voorbeeld daarvan is wat er gebeurde in 1574. In dat jaar werd de stad Leiden maandenlang belegerd door Spaanse troepen, zodat de bevolking uiteindelijk gekweld werd door hongersnood en pest. Het stadsbestuur riep in die periode de Leidse bevolking viermaal op tot gebed. Op zondag 3 oktober 1574 was er onverwachts een doorbraak, waardoor de troepen van de prins de stad konden bereiken en de bevolking konden voorzien van voedsel. Meteen daarop gingen de geuzenadmiraals en hun manschappen samen met de burgers naar “de Pieterskerk, waar zij God geloofd en geprezen hebben” voor de wonderlijke uitredding. Diezelfde middag woonde de prins in Delft een kerkdienst bij, toen hem het bericht bereikte dat Leiden ontzet was. Hij lichtte de predikant in, die de gemeente voorging in dankzegging. Het nieuws ging als een lopend vuurtje door Delft en “de twee grote kerken van Delft raakten vol” met mensen die spontaan God dankten voor deze goede tijding. In de Grote Kerk in Den Haag ging het er op 1 december 1813 niet veel anders aan toe.

Wij WILLEM, bij de gratie GODS, Prinse van Oranje-Nassau, Souverein Vorst der Verëenigde Nederlanden, enz., enz., enz.

Van het oogenblik af, dat wij, geroepen door de eenstemmige begeerte des nederlandschen Volks, en aangemoedigd door de treffelijke blijken van deszelfs hartelijke verkleefdheid aan Ons en ons huis, de hooge regering dezès Lands hebben aanvaard, is het Ons één onzer dierbaarste pligten geweest, zoo veel mogelijk, werkzaam te zijn, tot de spoedigste herstelling dier vaderlandsche zeden, gebruiken en inrigtingen, die onder de oorzaken van deszelfs voormaligen bloei mede mogten gesteld worden, en, gedurende eene vreemde overheersching, waren belet, gestremd of verlamd geworden. Onder alle deze gebruiken en zeden waren er geene, uit derzelver aard meer betamelijk en eerwaardig, en in derzelver strekking heilzamer, dan die,

welke nog de blijken droegen van dat echt godsdienstig gevoel, hetwelk het sieraad van onze vaderen was, bij de oprigting van dezen staat, en zich openbaarde in afhankelijke erkentenis van Gods wijze en goede opperheerschappij, en oprechte dankbaarheid voor bijzondere en nationale weldaden; in eerbiedig vertrouwen op Hem, die alleen het goede en den zegen schenken kan; in ootmoedige belijdenis van eigen schuld en zwakheid, en in prijsstelling op het zalig Evangelium van onzen Heer Jezus Christus, hetwelk nog alomme onder ons beleden en gepredikt wordt!

Inleiding van de aankondiging van een algemene dank- en biddag, NEDERLANDSCHE STAATSCOURANT, 1 januari 1814.

De prins persoonlijk

Niet alleen in het openbaar gaf prins Willem Frederik blijk van een godsdienstig gevoel. De gebeurtenissen van november en december 1813 grepen hem sterk aan. Als jongeman had hij zijn vaderland verlaten en na een ballingschap van negentien jaar werd hij teruggeroepen. Zijn vader, stadhouder Willem V, was inmiddels overleden. De ogen van de natie waren op hem. Op het strand van Scheveningen sprak hij over de goddelijke bijstand, waarmee hij zich wilde inzetten voor het welzijn van ons volk. Dezelfde bewoordingen vinden we terug in een brief aan zijn moeder, die toen nog in het buitenland verbleef. Op 3 december, de dag nadat hij in de hoofdstad de titel van Soeverein Vorst had aanvaard, schreef hij: “Met de goddelijke bijstand zal ik de taak vervullen die de liefde en het vertrouwen van de natie mij opleggen.” Opmerkelijk is dat hij zijn moeder vroeg om hierover met zijn zus, prinses Louise, te praten en dan ook samen voor hem te bidden: “Bidt samen voor mij, want ik kan God niet genoeg vragen om me niet te verlaten in de netelige positie waarin Zijn wegen mij hebben geplaatst.”

Het wonder van 1813

Niet alleen de prins, maar ook andere leiders van de omwenteling van 1813 maakten duidelijk dat zij hun hulp van God verwachtten. De hoofdrol werd gespeeld door een driemanschap, van wie Gijsbert Karel van Hogendorp de spil was. Als volgt tekende Van Hogendorp in zijn memoires zijn ervaring tijdens de meest spannende momenten op: “Hier blijft slegts aan te merken, dat ik deze grootste daad van mijn leven verrigt heb met een opgeruimd vertrouwen op den Goddelijken bijstand. Ik was lang gewend, mijn hart steeds in voor- en tegenspoed tot God te verheffen, en mijne diepste ontwerpen eigenlijk met Hem alleen aan te leggen. Veel is er in die dagen tot Hem door mij gebeden. Zijne ondersteuning heb ik levendig gevoeld.”

Het besef van Gods leiding en bijstand in het herstel van de onafhankelijkheid leefde onder een groot deel van de bevolking. Bewijs daarvan is te vinden in het merendeel van de publicaties die in de laatste weken van 1813 in Nederland verschenen. De plotselinge verandering in het bestuur en het wegvallen van de Franse censuur gaven aanleiding tot veel schrijverij. In totaal 109 gelegenheidsstukken uit dat jaar hebben betrekking op de omwenteling. In 77 van de 109 documenten, ruim 70 procent, wordt de bevrijding van ons land in 1813 ondubbelzinnig aan God toegeschreven. Dat percentage stijgt boven de 80 procent als gekeken wordt naar het aantal pagina's (1400) dat deze stukken vertegenwoordigt van het totaal (1677). De overige 20 à 30 procent van de stukken heeft voor meer dan de helft ook een verwijzing naar Gods hulp, maar minder duidelijk gekoppeld aan de redding van het vaderland.

Een groot aantal schrijvers drukt zich in krachtige bewoordingen uit, zoals de anonieme schrijver van Aanspraak aan het herstelde volk van Nederland: "Is ooit een volk door de zichtbare hand der Goddelijke Voorzienigheid, op eene geheel onvoorziene, en schier wonderdadige wijze, ... gered geworden, wie onzer zou zoo ongevoelig, zoo Godvergeten – ondankbaar zijn, om niet te erkennen, dat ons, Nederlanders, zodanig eene verlossing thans mag gebeuren?"

[Wie] moest niet in deze voor Volk en Vaderland zoo onverwachte als gewenschte Omwending van zaken, den vinger Gods aanbidden, bewonderen en eerbiedigen: en erkennen, dat Hij, die boven den Kloot der Aarde zit, bij wien alle deszelfs bewoners minder dan niet te schatten zijn; het alleen is, wien aan het geweld, der trotschen, en aan het rumoer der Volken, op zijnen tijd weet perk en paal te stellen, en dat de Hem zoo vaak opgezondene smeekingen en gebeden van de Braven en Godvruchtigen in den Lande niet te vergeefsch zijn geweest, maar dat Hij dit weleer gelukkig en gezegend, doch sints langen tijd zoo jammerlijk gefolterd en mishandeld Land, voor eenen dreigenden ondergang genadig heeft willen behoeden.

Uit: Cornelis van der Aa, Beknopt en echt verslag van de oproerige bewegingen en gepleegde geweldenarijen binnen de stad Amsterdam.

De Koning van Nederland

De ervaring van 1813 versterkte het besef in Nederland dat God de wereld regeert en dat Hij koningen aanstelt en afzet. Napoleon had net als Filips II zijn tirannie zover doorgevoerd, dat God er een einde aan maakte en ons land bevrijdde. De soevereine macht in een staat is in handen van een vorst, maar God is een macht die boven hem uitgaat. Zo staat het in het Plakkaat van Verlatinghe. Zo beled ook stadhouder Willem I, de vader des vaderlands, toen hij schreef over zijn toewijding aan de Potentaat der potentaten (Koning der koningen). Zo eindigt ook het Wilhelmus met een strofe

over gehoorzaamheid aan de koning maar bovenal aan God de Heere, “de hoogste Majesteit”.

In 1813 werd de soevereiniteit over de Nederlandse staat aangeboden aan Willem Frederik, die daarmee onder de naam Willem I de eerste koning uit het huis Oranje werd. Tegenwoordig ligt de macht veel meer bij het parlement als vertegenwoordiging van het volk vanuit de opvatting van volkssoevereiniteit. Het Plakkaat van Verlatinghe anno 2013 zou in plaats van de vorst het parlement en de regering moeten noemen als door God aangesteld ten goede van alle Nederlanders. De hoogste soevereiniteit blijft bij God, zoals ervaren en beleden in 1813, zoals vastgelegd in het plakkaat van 1581 en zoals van oorsprong bekend vanuit de Bijbel.

Ook eenmaal moet de groote dwingeland der aarde [Napoleon] betuigen met Nebucadnezar, hoe zeer ook die zijn afgoden bleef aanhangen, dat er geen God is die alzoo verlossen kan als de God van Sadrach, Mesach en Abednego – dat er geen God is die alzoo verlossen kan als de God van Nederland.

Met deze woorden legde de anonieme schrijver van De verlossing van Nederland, en het herstel van Oranje in november 1813 een verband tussen het Bijbelboek Daniël, waarin Gods heerschappij over koningen uitvoerig beschreven wordt, en de gebeurtenissen van zijn tijd.

Daarom geldt voor Willem-Alexander dat hij juist heeft begrepen dat hij zijn taak alleen kan vervullen met deze verklaring: “Zo waarlijk helpe mij God Almachtig”.

Daarom geldt voor alle Nederlanders dat zij allereerst een verplichting hebben aan de hoogste Majesteit, ongeacht wat er bij meerderheid democratisch besloten wordt. Immers, “Gij zult de meerderheid in het kwade niet volgen” (Exodus 23:2).

In het jaar 2013 is de viering van tweehonderd jaar Koninkrijk der Nederlanden. Het is ook het jaar waarin Willem-Alexander zijn moeder Beatrix opvolgde als koning. Hoewel soms een andere indruk wordt gewekt, is Nederland echter wel ouder dan tweehonderd jaar. Bij zijn inhuldiging op 30 april noemde de nieuwe koning een document uit het einde van de zestiende eeuw dat de geboorteakte van Nederland wordt genoemd. Wat hebben dat document en het begin van het koninkrijk ons nu te zeggen?

Alex van Vuuren (1965) studeerde geschiedenis in Leiden en werkt bij Stichting Schreeuw om Leven.

Stichting Schreeuw om Leven, Ruitersweg 37a, 1211 KT Hilversum
tel. 035 624 43 52
info@schreeuwomleven.nl www.schreeuwomleven.nl

ISBN 978 94 914 4804 1
NUR 688